

Ditt liv är värt en hundring | *Kort information om brandvarnare*

Ditt liv är värt en hundring!
Kort information om brandvarnare
2002 Räddningsverket Karlstad
Räddningstjänstavdelningen
ISBN 91-7253-174-6
Beställningsnummer R00-255/02
2002 års utgåva

BRANDVARNAREN

- en billig livförsäkring

I Sverige omkommer ungefär 120 människor varje år i bränder. Många bränder inträffar i bostaden om natten. Den vanligaste dödsorsaken är förgiftning till följd av brandröken.

Bränder uppstår ofta på grund av slarv, dålig kunskap, bristande uppmärksamhet eller tekniska fel. Vanliga brandorsaker är brinnande stearinljus som glömts bort, sänggrökning, torrkokning på spisen och barns lek med eld. Genom att bli mer medveten om riskerna och skaffa sig bättre kunskap om hur en brand uppstår kan många bränder undvikas.

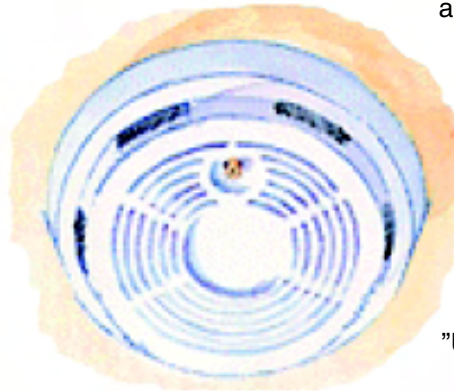
Brandvarnaren är en billig livförsäkring, den är lätt att montera och kostar ofta mindre än hundra kronor. Den rök- och värmeutveckling som uppstår vid en brand i bostaden ger en kritisk situation redan efter några minuter. Den som tidigt uppmärksammas på en brand har väsentligt ökade möjligheter att hinna sätta sig i säkerhet. Brandvarnaren reagerar snabbt på den livsfarliga röken och avger en larmsignal som varnar dig tidigt så att du kan sätta dig i säkerhet.

TYP AV BRANDVARNARE

Det finns två typer av brandvarnare, joniserande och optiska. Båda brandvarnartyperna finns i olika modeller. De kan drivas av batteri eller kopplas till elnätet. Brandvarnare som kopplas in på elnätet har ett reservbatteri som fungerar vid strömavbrott.

Om man har behov av flera brandvarnare i huset eller lägenheten finns det brandvarnare som kan sammankopplas. Denna lösning medför att alla brandvarnare aktiveras om det börjar brinna.

För de som är hörselskadade finns brandvarnare, vars larm kan kopplas till ljus- eller vibratoranordningar.

En brandvarnare har begränsad livslängd. Livslängden, som anges av tillverkaren, är normalt ca 8-10 år, sen bör brandvarnaren bytas ut. Observera att batteriet i brandvarnaren ofta har betydligt kortare livslängd. Det finns även brandvarnare som har inbyggda batterier med 10 års livslängd, där byter man hela brandvarnaren när batteriet tagit slut. Om du redan har en brandvarnare, kontrollera vilken typ du har.

För att en brandvarnare ska få säljas i Sverige måste den uppfylla Konsumentverkets riktlinjer. Det ska sitta en märkning på brandvarnaren där det står att brandvarnaren "Uppfyller Konsumentverkets regler för säkerhet och funktion."

PLACERING

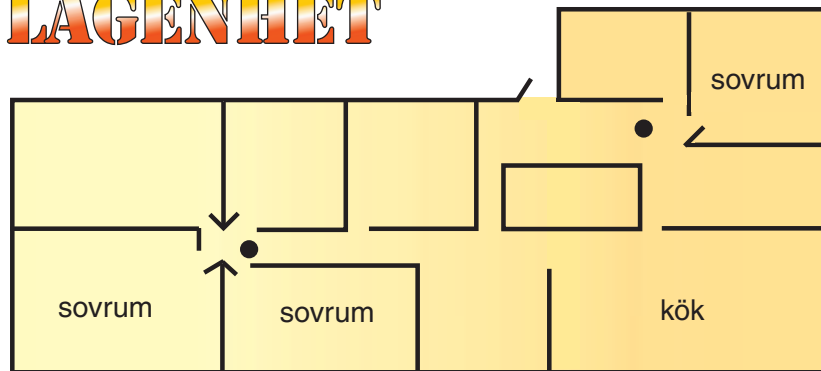
Du bör ha minst en brandvarnare på varje våningsplan i bostaden. Beroende av våningsplanets storlek och rumsindelning kan det behövas flera brandvarnare. Brandvarnarens övervakningsområde bör inte vara mer än 60 m² och avståndet mellan två brandvarnare bör inte överstiga 12 meter. När det behövs mer än en brandvarnare kan det vara bra att installera brandvarnare som är sammankopplingsbara.

Brandvarnaren placeras längs vägen från sovrummet och ut till det fria. Om det finns brandrisker i sovrummet som till exempel levande ljus, TV-apparat o.dyl. bör en brandvarnare placeras även där. Montera brandvarnaren i taket i mitten av rummet och se till att det finns minst 50 cm fritt utrymme runt om brandvarnaren. Tänk på att en stängd dörr kan hindra röken från att nå brandvarnaren och att ljudet från en brandvarnare kan vara svår att höra genom en stängd sovrumsdörr.

Placera brandvarnaren i taket och minst 50 cm från väggen.

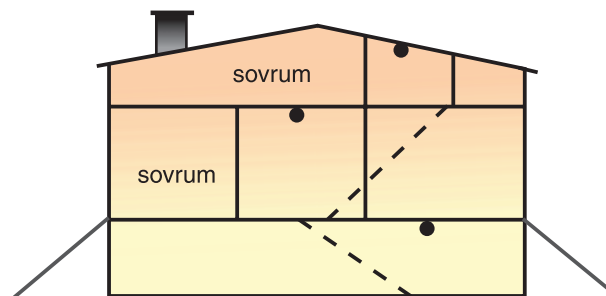
LÄGENHET

Brandvarnaren bör placeras centralt.

VILLA

Bor du i ett hus med flera våningsplan bör du ha minst en brandvarnare på varje plan.

PB

TEST OCH UNDERHÅLL

Vanliga batterier räcker normalt i ett år men det finns även brandvarnare som är försedda med inbyggda batterier som har lika lång livslängd som själva brandvarnaren. Innan batteriet är slut ger brandvarnaren ifrån sig korta ljudstötter. Testa ändå brandvarnaren med jämna mellanrum så att du vet att den fungerar. Har du varit bortrest några dagar bör du testa brandvarnaren vid hemkomsten. Glöm heller inte att testa brandvarnaren efter monteringen.

Du kan testa brandvarnaren genom att;

- Trycka in testknappen.
Då provas larmsignalens funktion.
- Hålla ett nysläckt ljus under brandvarnaren och blås röken mot denna.
Då provas att brandvarnaren reagerar på rök.

Byt batteri och rengör brandvarnaren minst en gång varje år, t.ex. vid 1:a advent. Rengör brandvarnaren genom att torka av den noga på utsidan. Ha alltid extra batteri hemma. Gamla batterier och kasserade brandvarnare skall hanteras enligt kommunens anvisningar för omhändertagande av elektroniska produkter.

RADIOAKTIVITET

En joniserande brandvarnare skall vara granskad och godkänd av Statens strålskyddsinstitut och är inte farlig för användaren. Vid normal användning är strålkällan inte åtkomlig och ingen strålning av betydelse ur hälsosynpunkt tränger ut till omgivningen.

Så här ser radioaktivitets-
märket ut.

GODA RÅD

Goda råd om brandvarnaren avger larmsignal

Kontrollera om det brinner.

Om det brinner:

- Rädda dig själv och andra i din närhet.
- Varna de som är i fara.
- Larma räddningstjänsten genom att ringa 112.
- Släck branden om det är möjligt.

Var beredd på att svara på SOS-operatörens frågor

- Vad har hänt?
- Var har olyckan hänt?
- Vilket telefonnummer ringer du ifrån?

Utrymning vid brand

- Försök att stänga inne branden så att brand- och rökspridningen går långsammare.
- Välj säkraste vägen ut:
Röken kommer mycket snabbt och stiger uppåt. Därför måste du ner under röken. Där kan du andas lättare, se och orientera dig bättre. Undvik rökfyllda rum och trapphus.
- Känn på dörren:
Om du kommer till en stängd dörr, öppna den inte, utan att först ta reda på om det brinner på andra sidan. Detta gör du genom att känna på dörren om den är varm.

Stäng alla dörrar bakom dig. En stängd dörr gör att branden och röken sprider sig långsammare.
- Möt räddningskåren och berätta:
 - var det brinner
 - brandens omfattning
 - om det finns några kvar i huset

Om det inte brinner:

- Undersök vad som orsakade larmet, t.ex. matlagning, rökning etc.
- Kontrollera batteriets funktion och byt vid behov
- Rengör brandvarnaren
- Montera tillbaka brandvarnaren och testa dess funktion.

Om brandvarnaren ändå inte fungerar bör den bytas ut. OBS. Många larm minskar batteriets livslängd markant. Lokalisera därför en bättre placering vid många onödiga larm.

LAGSTIFTNING

I Räddningstjänstlagens § 41 står följande:

”Ägare och innehavare av byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olyckshändelse och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand”.

Räddningsverket har i sitt Meddelande (2001:1) ”Brandvarnare: Allmänna råd och kommentarer” tolkat räddningstjänstlagens 41 § på sådant sätt att det är skäligt med minst en fast installerad fungerande brandvarnare i alla byggnader som stadigvarande eller tillfälligt används för bostadsändamål. Samhällets kontroll av att lagen följs sker genom brandsyn.

Kom ihåg!

- Placera brandvarnaren i taket. Röken stiger uppåt.
- Ha även brandvarnare i båten, sommarstugan eller husvagnen.
- Testa brandvarnaren regelbundet.
- Ha extra batterier hemma.
- Ta med en resebrandvarnare på resan.

Fundera över

- Vilka brandrisker som finns i ditt hem.
- Hur du ska agera om brand uppstår.
- Kan riskerna åtgärdas?

Räddningsverket, 651 80 Karlstad
Telefon 054-13 50 00, telefax 054-13 56 05. www.srv.se
Beställningsnummer R00-255/02. Telefax 054-13 56 05. Telefon 054-13 57 10
ISBN 91-7253-174-6